

Міністерство освіти і науки України
Червоноградський гірничо-економічний фаховий коледж

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор коледжу

Л.М.Сольвар

09 2021 р.

Методичні рекомендації
ДО РОЗРОБЛЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ
(ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ) ПРОГРАМИ
у Червоноградському гірничо-економічному
фаховому коледжі

Схвалено рішенням
педагогічної ради №1
від «01» вересня 2021 р.

Червоноград

Методичні рекомендації обговорено і рекомендовано до затвердження методичною радою коледжу (протокол №6 від 21.04.2020р.)
Голова методичної ради _____ С.С. Романчук

ЗМІСТ

Загальні положення

1. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми
 2. Перелік компонент освітньої (освітньо-професійної) програми та їх логічна послідовність
 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти
 4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої (освітньо-професійної) програми
 5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої (освітньо-професійної) програми
- Рекомендовані джерела

Додаток 1. Вибір загальних компетентностей з переліку проєкту Тюнінг

Додаток 2. Орієнтовний перелік професійних компетентностей Зразок титульного листа освітньої (освітньо-професійної) програми

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації до розроблення та оформлення освітньої (освітньо-професійної) програми складені відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту».

При її формуванні необхідно дотримуватися вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики даної спеціальності за певним рівнем освіти. До структури освітньої (освітньо-професійної) програми входить:

1. Титульний аркуш;
2. Лист- погодження;
3. Передмова;
4. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми;
5. Перелік компонент освітньої (освітньо-професійної) програми та їх логічна послідовність;
6. Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
7. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої (освітньо-професійної) програми;
8. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої (освітньо-професійної) програми.

Методичні рекомендації обговорено і рекомендовано до затвердження методичною радою коледжу (протокол №6 від 21.04.2020р.)

Голова методичної ради _____ С.С. Романчук

ЗМІСТ

Загальні положення

1. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми
2. Перелік компонент освітньої (освітньо-професійної) програми та їх логічна послідовність
3. Форма атестації здобувачів вищої освіти
4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої (освітньо-професійної) програми
5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої (освітньо-професійної) програми

Рекомендовані джерела

Додаток 1. Вибір загальних компетентностей з переліку проекту Тьюнінг

Додаток 2. Орієнтовний перелік професійних компетентностей Зразок титульного листа освітньої (освітньо-професійної) програми

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації до розроблення та оформлення освітньої (освітньо-професійної) програми складені відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту».

При її формуванні необхідно дотримуватися вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики даної спеціальності за певним рівнем освіти. До структури освітньої (освітньо-професійної) програми входить:

1. Титульний аркуш;
2. Лист- погодження;
3. Передмова;
4. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми;
5. Перелік компонент освітньої (освітньо-професійної) програми та їх логічна послідовність;
6. Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
7. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої (освітньо-професійної) програми;
8. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої (освітньо-професійної) програми.

При заповненні титульного аркушу освітньої (освітньо-професійної) програми потрібно вказати:

- повну назву освітньої (освітньо-професійної) програми;
- відповідність освітньої (освітньо-професійної) програми рівню фахової передвищої освіти;
- шифр та найменування спеціальності та галузі знань, які вказуються відповідно до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 року № 266 зі змінами.
- назву кваліфікації (за наявності).

При заповненні листа-погодження освітньої (освітньо-професійної) програми потрібно вказати номер та дату протоколів засідань методичної ради і педагогічної ради коледжу.

Затверджується освітня (освітньо-професійна) програма педагогічною радою коледжу та вводиться в дію наказом директора.

При заповненні передмови надати інформацію про учасників робочої групи освітньої (освітньо-професійної) програми, вказавши вчене звання, посаду, науковий ступінь. Проектна група формується головою циклової комісії, яка є випусковою за певною спеціальністю, та затверджується розпорядженням директора коледжу.

Головою робочої групи є гарант освітньої програми.

Також, за наявності, рецензій-відгуків зовнішніх стейкхолдерів, вказується їх прізвище, ім'я, по батькові, посада, назва підприємства (організації, компанії).

Рецензія-відгук формується зовнішніми стейкхолдерами (підприємства, організації, компанії тощо) з метою оцінки визначених у освітній (освітньо-професійній) програмі очікуваних результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач передвищої освіти. При розробці освітньої (освітньо-професійної) програми відбувається її обговорення зі стейкхолдерами, враховуються їхні пропозиції і зауваження.

Після отримання рецензії-відгуку освітня (освітньо-професійна) програма виноситься на розгляд методичної ради і педагогічної ради коледжу.

1. Профіль освітньої (освітньо-професійної) програми

Розділ 1. Загальна інформація

1.1. Повна назва закладу фахового передвищого рівня освіти

Вказується назва закладу передвищої освіти, у якому здійснюється навчання.

1.2. Ступінь фахової передвищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу

Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої (освітньо-професійної) програми.

Доцільно включити назву кваліфікації англійською мовою (бажано – офіційний переклад). Треба переконатися, що вказана назва є такою ж, як у дипломі, Додатку до диплома, в акредитаційній інституції.

1.3. Офіційна назва освітньої (освітньо-професійної) програми

Вказується назва освітньої (освітньо-професійної) програми.

1.4. Тип диплома та обсяг освітньої освітньо-професійної програми

Вказується тип диплома – одиничний, подвійний, спільний. Обсяг вказується в кредитах ЄКТС, термін навчання – в роках. Наприклад: Диплом фахового молодшого бакалавра, одиничний, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 2 роки 10 місяців.

1.5. Наявність акредитації

Подається інформація про акредитацію освітньої (освітньо-професійної) програми, у т. ч. іноземну чи міжнародну. Вказується:

- назва організації, яка надала акредитацію даній освітній (освітньо-професійній) програмі;
- країна, де ця організація розташована;
- період акредитації (вказується рік акредитації чи інституційної перевірки).

1.6. Цикл/рівень

Указуються цикли/рівні програми в трьох рамках кваліфікацій: FQ-ЕНЕА, EQF-LLL і Національній рамці кваліфікацій.

Фаховий молодший бакалавр	НРК України	5 рівень
	FQ-ЕНЕА	короткий цикл,
	EQF-LLL	5 рівень

1.7. Передумови

Зазначаються вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказуються обмеження переходу на дану освітню (освітньо-професійну) програму. Приклад: Базова загальна середня освіта/ повна загальна середня освіта.

1.8. Мова(и) викладання

Вказується мова навчання. Наприклад: «українська», «англійська».

1.9. Термін дії освітньої (освітньо-професійної) програми

Вказується термін дії освітньої (освітньо-професійної) програми до її наступного планового оновлення.

Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.

1.10. Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої (освітньо-професійної) програми

Вказується адреса сторінки даної освітньої (освітньо-професійної) програми в Інформаційному пакеті/Каталозі курсів закладу передвищої освіти. Тимчасово: сторінка комісії та коледжу на офіційному сайті.

Розділ 2. Мета освітньої (освітньо-професійної) програми

Зазначається чітко та коротко формулювання освітньої (освітньо-професійної) програми (в одному – двох реченнях).

Розділ 3. Характеристика освітньої (освітньо-професійної) програми

3.1. Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))

Зуваження: Вказується конкретна предметна область освітньої (освітньо-професійної) програми. Якщо освітня (освітньо-професійна) програма є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується - перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у відсотках від загального обсягу освітньої (освітньо-професійної) програми. Наприклад: обов'язкові дисципліни (загальні та професійно-орієнтовані), вибіркові дисципліни (вибірковий блок за пропозицією закладу та вільного вибору студента) /70:30 (25:5)/.

3.2. Орієнтація освітньої програми

Освітньо-професійна програма для фахового молодшого бакалавра. Вказати, з яких дисциплін складається програма (з дисциплін загальної, професійної та практичної підготовки фахівців).

3.3. Основний фокус освітньої програми та спеціалізації

Зазначаються загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/спеціальності та ключові слова. Наприклад: Спеціальна освіта та професійна підготовка в галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. *Ключові слова:* підприємництво, торгівля, біржова діяльність, товарознавство, експертиза товарів, митна справа.

3.4. Особливості освітньо-професійної програми

У даному розділі можуть бути зазначені вимоги щодо міжнародної мобільності, обов'язкових виробничих практик тощо. Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо. Також можуть вказуватися узгодженість даної

освітньої програми із програмами інших країн, експериментальний характер освітньої програми та ін.

Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

4.1. Придатність до працевлаштування

Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за Державним класифікатором професій України). Можливості професійної сертифікації.

Коротко вказуються основні посади, місця праці, професійні можливості, доступ до професійної або державної акредитації тощо. У випадку регульованих професій вказується відповідний титул та права із ним пов'язані. Бажана посилка на відповідну правову базу.

4.2. Подальше навчання

Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні. Наприклад: Подальше навчання за освітнім ступенем бакалавра, а також підвищення кваліфікації.

Розділ 5. Викладання та оцінювання

5.1. Викладання та навчання

Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Наприклад: студентськоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, комбінація лекцій, лабораторних, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань та використанням кейс-методів, ділових ігор, міждисциплінарних тренінгів, що розвивають комунікативні та лідерські навички й уміння працювати в команді, виконання проєктів, дослідницькі лабораторні роботи, підготовка дипломної роботи.

5.2. Оцінювання

Вказуються методи оцінювання. Наприклад: письмові чи тестові екзамени, практика, презентації, поточний контроль, проєктна робота, кваліфікаційний екзамен, захист дипломної роботи тощо.

Розділ 6. Програмні компетентності

6.1. Інтегральна компетентність (ІК)

Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту передвищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.

6.2. Загальні компетентності (ЗК)

Вибираються із врахуванням особливостей конкретної освітньої програми (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Тюнінг.

Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом передвищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті;
- компетентності, визначені закладом передвищої освіти.

При заповненні підпункту «Загальні компетентності» рекомендовано використовувати інформацію з загального переліку компетентностей відповідно до стандарту передвищої освіти.

6.3. Фахові компетентності спеціальності (ФК)

Фахові компетентності формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність.

Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом передвищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті;
- компетентності, визначені закладом передвищої освіти.

Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема.

Розділ 7. Програмні результати навчання

Виділяються:

- програмні результати навчання, визначені стандартом передвищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки – 15 - 20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом;
- програмні результати навчання, визначені закладом передвищої освіти (як правило, не більше 5).

Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

8.1. Кадрове забезпечення

Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.

8.2. Матеріально-технічне забезпечення

Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення.

8.3. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення.

Розділ 9. Академічна мобільність

9.1. Національна кредитна мобільність

Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Заповнюючи Перелік компонент ОП, необхідно відобразити обов'язкові (включає два цикли: загальної підготовки (дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки) та професійної підготовки (дисципліни природничо-наукової та професійно-орієнтованої підготовки) та вибіркові компоненти ОП.

До компонент ОП входять:

- навчальні дисципліни;
- курсові проекти (роботи);
- практики;
- кваліфікаційний екзамен;
- кваліфікаційна робота.

При заповненні переліку компонент потрібно врахувати:

1) зміст циклу загальної підготовки має бути загальним для освітньої програми та однаковим в межах однієї галузі знань відповідних ступенів передвищої освіти. До переліку предметів циклу загальної підготовки обов'язкової компоненти рекомендується включати наступні дисципліни: філософія, основи економічної теорії, соціологія, безпека життєдіяльності, культурологія, українська мова за професійним спрямуванням, іноземна мова за професійним спрямуванням.

2) необхідно зменшити кількість навчальних дисциплін всіх циклів шляхом поєднання їх змісту, який має спільну предметну спрямованість. Також потрібно вказати кількість кредитів, які заплановані на компоненту та форму підсумкового контролю. При плануванні обов'язкових та вибіркових компонент ОП слід враховувати те, що студенти мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня фахової передвищої освіти.

Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, державний екзамен)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма під- сумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
<i>1. Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1			
ОК 2			
ОК 3			
<i>2. Цикл професійної підготовки</i>			
ОК			
<i>Практична підготовка</i>			
ОК			
Всього за циклом			
Загальний обсяг обов'язкових компонент			
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>За вибором закладу фахової передвищої освіти</i>			
ВК 01			
ВК 02			
ВК 03			
<i>За вибором здобувачів освіти</i>			
ВК			
ВК			
Всього за циклом			
Загальний обсяг вибіркових компонент			
Єдиний державний кваліфікаційний іспит (кваліфікаційна робота)			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

При відображенні структурно-логічної схеми ОП необхідно надати короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у графічному вигляді.

Семестр	Освітні компоненти	Програмні компетентності
I		
II		
III		
IV		
V		
VI		
VII		

3. Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Подається інформація про види (форми) державної атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Наприклад:

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» здійснюється у формі складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту та завершується видачею документа про фахову передвищу освіту встановленого зразка про здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра з присвоєнням кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з товарознавства та експертизи в митній справі».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

При заповненні матриці необхідно вказати:

- по горизонталі - всі закодовані обов'язкові компоненти (ОК) та вибіркові компоненти/блоки (ВБ) – навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційний екзамен, кваліфікаційна робота - по вертикалі - всі програмні компетентності.

На перетині буквою «+» визначається взаємозв'язок між компонентами та отриманими компетентностями. Слід врахувати, що одна й та ж компетентність може відповідати різним компонентам освітньої програми.

Компететності	ОК-1	ОК-2		ОК		ВК-01	ВК-02		ВК
ЗК 1	+			+					
ЗК 2	+								
ЗК 3									
ФК 1							+		
ФК 2									
ФК 3									

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

При заповненні матриці необхідно вказати:

- по горизонталі - всі закодовані обов'язкові компоненти(ОК)і вибіркові-компоненти/блоки (ВБ) – навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційний екзамен, кваліфікаційна робота, по вертикалі - всі програмні результати навчання.

На перетині буквою «+» визначається взаємозв'язок між компонентами та програмними результатами навчання.

Рез-ти навчан.	ОК-1	ОК-2		ОК		ВК-01	ВК-02		ВК
ПРН 1	+	+					+	+	+
ПРН 2	+	+					+	+	+
ПРН 3	+	+					+	+	
ПРН									

Рекомендовані джерела

1. Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 01.01.2018 р. [Електронний ресурс] // 2018. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019.

№ 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

3. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 р. № 1/9-239 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

https://www.nung.edu.ua/files/attachments/lyst_mon_1_9239_vid_28.04.2017_r._prymirnyu_vzirec_osvitno-profesiynoyi_programy.pdf..

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>

6. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.

7. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF..>

8. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

9. Рашкевич Ю. М. Методичні рекомендації щодо опису освітньої програми в контексті нових стандартів вищої освіти. Львів, 26.04.2017 р.